

ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ АЛЬТЕРНАТИВНОЇ ЕНЕРГЕТИКИ У СВІТІ ТА УКРАЇНІ

Нараєвський С.В., доц. кафедри міжнародної економіки к.е.н.,
Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря
Сікорського», s.naraevsky@ukr.net

Протягом ХХІ ст. різні напрями альтернативної енергетики розвиваються швидкими темпами, подекуди починаючи випереджати традиційну енергетику. У 2017 р. загальна сума інвестицій на розвиток альтернативної енергетики становила 333,5 млрд дол. Серед окремих видів технологій альтернативної енергетики трійка лідерів була такою: сонячна енергетика – 160,8 млрд дол. (48,2 % загальносвітової суми інвестицій), вітрова енергетика – 107,2 млрд дол. (32,1 %), енергетичні інтелектуальні технології («energy smart technologies», що включають розумні енергетичні мережі, електротранспорт, інноваційне енергоефективне обладнання, акумуляційні системи) – 48,8 млрд дол. (14,6 %). Серед країн найбільше коштів у альтернативну енергетику вклали: Китай – 132,6 млрд дол. (39,8 %), США – 56,9 млрд дол. (17,1 %), Японія – 23,4 млрд дол. (7,0 %) [1].

Країни Європи загалом інвестували у альтернативну енергетику 57,4 млрд дол. (17,2 % загальносвітової суми інвестицій) [1]. Але європейські країни значно раніше долучилися до розвитку альтернативної енергетики, ніж інші країни та регіони Світу. Вже починаючи з 2010 року нові введені потужності у альтернативній енергетиці у країнах ЄС почали перевищувати введені потужності у традиційній енергетиці. Так, за період 2000–2017 рр., у ЄС баланс потужностей (введені мінус виведені) був таким: вітрова енергетика – 158,3 ГВт, сонячна енергетика (фотовольтаїка) – 107,3 ГВт, генерація на основі природного газу – 96,7 ГВт, генерація на основі біомаси – 10,5 ГВт, велика гідроенергетика – 9,0 ГВт. Отже, серед п'яти провідних напрямів три відносяться до альтернативної енергетики і лише два до традиційної. В інших видах традиційної енергетики відбулося скорочення генеруючих потужностей (перевищення виведених потужностей над введеними). Генерація на основі вугілля зазнала скорочення на 41,2 ГВт, генерація на основі продуктів переробки нафти – 40,4 ГВт, атомна енергетика – 17,2 ГВт. За останній рік ця тенденція посилилась і альтернативні технології отримання енергії почали використовуватись, ще інтенсивніше. У 2017 р. серед провідних технологій генерації за обсягом введених потужностей були такі: вітрова енергетика – 15 638 МВт (55,2 % загального обсягу нових введених потужностей), сонячна енергетика (фотовольтаїка) – 6 030 МВт (21,3 %), генерація на основі природного газу – 2 612 МВт (9,2 %), велика гідроенергетика – 1 085 МВт (3,8 %), генерація на основі біомаси – 964 МВт (3,4 %) [2].

В Україні альтернативна енергетика розвивалась досить динамічно у період 2010–2013 рр. Надалі розвиток сповільнився. У 2017 р. слід констатувати певне пожвавлення у альтернативній енергетиці України. Наразі кількість об'єктів, що споруджуються і вводяться в експлуатацію зростає, але суттєво зменшилась одинична потужність кожного з них. У сонячній енергетиці, до спорудження енергогенеруючих об'єктів, більш активно почали долучатися приватні домогосподарства. Якщо кількість сонячних електричних станцій у приватних господарствах України за підсумками 2017 р. налічувала 3010 об'єктів (загальною потужністю 51 МВт), то 1901 з них долучилися до цієї справи саме протягом останнього року [3].

Новим поштовхом для розвитку може стати входження України до Міжнародного агентства з відновлювальних джерел енергії (International Renewable Energy Agency (IRENA)). Наразі членами цієї організації є 154 держави, і ще 26 знаходяться в процесі вступу. Члени IRENA мають можливість отримати фінансування на спорудження об'єктів альтернативної енергетики з фонду розвитку Абу-Дабі (Abu Dhabi Fund for Development (ADFD)). Кредити надаються на умовах спільного фінансування (50 % надає фонд та ще 50 % з інших джерел) на 20 років під 1–2 % річних. Пільговий період на для повернення кредиту становить 5 років [4]. Наразі кошти, що інвестуються в альтернативну енергетику України від європейських чи китайських інвесторів залучалися під 8–10 % річних. Тож, це має знизити собівартість споруджуваних об'єктів та підвищити їх конкурентні позиції на енергетичному ринку.

Список використаних джерел:

1. Runaway 53GW Solar Boom in China Pushed Global Clean Energy Investment Ahead in 2017 [Electronic resource] : Website Bloomberg New Energy Finance. – Access to resources : <https://about.bnef.com/blog/runaway-53gw-solar-boom-in-china-pushed-global-clean-energy-investment-ahead-in-2017/>.
2. Wind in power 2017 European statistic [Electronic resource] : Website The European Wind Energy Association. – Access to resources : <https://windeurope.org/wp-content/uploads/files/about-wind/statistics/WindEurope-Annual-Statistics-2017.pdf>.
3. У 2017 р. сонячні електростанції встановило вдвічі більше приватних домогосподарств, ніж у 2016 р. [Електронний ресурс] : Сайт «EcoTown». – Режим доступу до ресурсу : <http://ecotown.com.ua/news/U-2017-r-sonyachni-elektrostantsiyi-vstanovylo-vdvichi-bilshe-pryvatnykh-domohospodarstv-nizh-u-2016/>.
4. IRENA Membership [Electronic resource] : Website International Renewable Energy Agency. – Access to resources : <http://www.irena.org/irenamembership#collapse8One>.